

Maturitní otázky **Ekonomie**

Seznam dvaceti otázek a stručných odpovědí.
Vypracoval Libor Halík.

Maturitní otázky Ekonomie

1	Ekonomické pojmy v praxi → [TODO]	3
2	Pojištění → [TODO]	4
3	Management → [TODO]	5
4	Logistika a zásobování → [TODO]	6
5	Obchodní korporace → [TODO]	7
6	Bankovní systém	8
7	Národní hospodářství	10
8	Kapitálový trh → [TODO]	11
9	Majetek podniku → [TODO]	12
10	Daňová soustava	13
11	Hospodaření podniku → [TODO]	15
12	Obchodování s cennými papíry	16
13	Podnikatel a banka → [TODO]	17
14	Odměnování a mzda → [TODO]	18
15	Marketingový mix → [TODO]	19

1 Ekonomické pojmy v praxi → [TODO]

> otázka

něco

2 Pojištění → [TODO]

> Co je pojištění

něco

> Vyjmenuj činnosti pojišťoven

něco

> Jaké jsou právní formy, kdo uděluje licenci

něco

> Vysvětli:

pojistník pojištěný pojistitel vinkulace obmyšlená osoba pojistné plnění výluka z pojištění spoluúčast

> Jak se pojištění dělí dle formy

něco

> Podle formy tvorby rezerv

něco

> Podle odvětví

něco

> Jaké je pojištění podle druhu

něco

> Co se může pojistit u osob

něco

> Co je malus ✕ Co je bonus

něco

3 Management → [TODO]

> Pojem management

něco

> Skupiny manažerů, dovednosti

něco

> Manažerské funkce

něco

> Druhy plánů

něco

> Vysvětli funkcionální a lineární organizaci podniku

něco

> Druhy motivace

něco

> Popiš teorie vedení a styly řízení

něco

> Jaká může být vnější a vnitřní kontrola

něco

4 Logistika a zásobování → [TODO]

> Vysvětli pojem logistika

něco

> Jak se dělí plány

něco

> Co je cílem logistických strategií

něco

> Vysvětli:

ABC JUST IN TIME

> Vysvětli:

MRP KANBAN

> Strategie JIDOKA

něco

> Vysvětli:

minimální X maximální zásoba optimální zásoba pojistná zásoba technická zásoba

> Jak dlouho je oběžný majetek v podniku

něco

> Popiš koloběh majetku

něco

> Charakterizuj zásoby ve výrobě

- a) materiál, pomocné látky, provozovací látky, obaly
- b) polotovary
- c) nedokončená výroba
- d) výrobky
- e) zboží
- f) náhradní díly
- g) obaly

> V jaké podobě můžou být peníze

něco

> Vysvětli rozdíl mezi výrobkem a zbožím

něco

> Co to jsou pohledávky

něco

> Přiřad:

materiál X pomocné látky X provozovací látky X obaly X náhradní díly
nitě, olej na mazání stroje, látka na šaty, lahev na víno, náhradní součástka ke stroji, knoflíky, zip

5 Obchodní korporace → [TODO]

- > **Co je to obchodní korporace, kdo je FO a PO**
něco
- > **Kdo jedná jménem společnosti (FO, PO, prokura)**
něco
- > **Čím se řídí obchodní korporace**
něco
- > **Jak se zakládá OK**
společenská smlouva zakladatelská listina kdy vzniká OK kam se zapisuje OK
- > **Vysvětli základní rozdíl mezi osobními a kapitálovými společnostmi – ručení**
něco
- > **Popiš k.s., v.o.s.:**
základní kapitál ručení rozdělení zisku řízení
- > **Popiš s.r.o., a.s.:**
základní kapitál ručení rozdělení zisku řízení
- > **a.s.:**
monistický a dualistický systém dividenda zatímne list tantiéma per rolam valné hromady
- > **Rozdíl mezi listinnou a zaknihovanou akcií**
něco
- > **Vyjmenuj druhy akcií**
něco

6 Bankovní systém

> Jaký je v ČR bankovní systém

Dvoustupňový bankovní systém

1. Česká Národní Banka
2. ostatní banky

> ČNB

- ⇒ sídlo v Praze
- ⇒ vznikla 1. 1. 1993
(po rozpadu České a Slovenské Federativní Republiky – ČSFR)
- ⇒ nejvyšším orgánem bankovní rada
- ⇒ cílem je udržovat inflaci a zabezpečit stabilitu měny
- ⇒ zřízena zákonem O České národní bance

> Čím je zajištěna nezávislost ČNB

Nezávislost spočívá danou existencí v ústavě, do které je možno zasahovat pouze zákony. Bankovní radu tvoří 7 členů, které jmenuje sám prezident České Republiky a odvolat jdou jen z důvodů daných zákonem. Nesmějí přijímat rozkazy od vlády.

> Vyjmenuj orgány ČNB

Nejvyšším orgánem je sedmičlenná bankovní rada, jmenována prezidentem na šest let, kde žádný z členů nesmí zastávat funkci více než dvakrát.

Nejvyšším představitelem je guvernér. Dále radu tvoří dva viceguvernéri a čtyři další členové s vysokou odborností.

> Jaké funkce má ČNB

1. Cenová stabilita
svými procesy ovlivňuje inflaci a tím pomáhá stabilitě koruny
2. Emise hotových peněz
jako jediná banka má právo tisknout více peněz a zároveň je může stahovat z oběhu

3. Řízení peněžního oběhu, platebního styku a zúčtování bank
každá banka má účet u ČNB a mezi bankovní převody jsou tedy spravovány právě ČNB
4. Bankovní dohled
sleduje činnost bank, spravuje jejich licence k činnosti
5. Ostatní činnosti
vede účty bankám, poskytuje úvěry, spravuje účet státu (a jeho dluh)

> Jaké jsou nástroje ČNB

1. Diskontní sazba
sazba, za kterou si obchodní banky mohou ukládat peníze
2. Repo sazba
základní úroková sazba pro termínované vklady a cenné páprá

nízká inflace ⇔ vysoká inflace

ČNB sníží sazbu ⇔ ČNB ji naopak zvýší

3. Lombardní úvěr
doplňková sazba pro poskytování úvěrů bankám – movité věci zástavou
4. Povinné minimální rezervy
určité % z vkladů klientů u bank musí být uloženo u samotné ČNB
5. Pravidla likvidity
určuje strukturu aktiv a pasiv
6. Operace na volném trhu
ČNB obchoduje s cennými papíry

> Vyjmenuj univerzální a specializované druhy bank

Univerzální ⇒ mají plnou licenci od ČNB, poskytují širokou škálu služeb všem skupinám zákazníků. Např. ČSOB, Česká Spořitelna, KB atd.

Specializované ⇒ specializují se na určitý typ služeb, území, klientely. Například Hypoteční Banka atd.

> Jaké služby nabízejí komerční banky

1. Vkladové služby

- bankovní (bankovní účet) → Soustředuje netermínované vklady, skládají se peníze v hotovosti i bezhotovostní. Disponuje s ním pouze majitel účtu, podpis vzor, trvalé, hromadné i jednorázové příkazy. Platební karty k tomuto účtu. Většinou nízký úrok.
- vkladní knížka → Ukládání a vybírání peněz po předložení knížky. Může být výpovědní doba.
- termínovaný vklad → Váže klientův vklad na určitou dobu, čím vyšší doba splatnosti, tím vyšší úrok. Po uplynutí je vydána částka i s úrokom.
- devizový účet → Je veden ve volně směnitelné zahraniční měně.
- stavební spoření → Klient pravidelně spoří určitou částku, po dobu minimálně šesti let. Má nárok na příspěvek od státu, maximálně tři tisíce korun ročně. Může zažádat i o stavební úvěr.

2. Úvěry

Dle doby splatnosti:

- krátkodobé (do 1 roku)
- střednědobé (do 4 let)
- dlouhodobé (nad 4 roky)

Dle zajištění:

- zajištěné
 - zástavou **nemovitosti** či **movitosti** (odhad ceny, výpis z katastru, doklady o vlastnictví, nabyyvatelský doklad)
 - **ručitelem** nebo **zárukou** (zavazuje se, že v případě nesplácení dluhu ho zaplatí, může ručit i banka)
- nezajištěné
 - ničím se neručí

Dle způsobu poskytování:

- kontokorentní → bankovní účet s vlastními **zdroji**, kde se ale dá **čerpat do mínu**; v případě nezaplacení nastává **vysoký úrok**
- eskontní → banka **odkoupí** cenný papír před lhůtou splatnosti, prodejce **získá peníze** dřív, banka si srazí **diskont** a pak požaduje peníze od dlužníka
- lombardní → úvěr zajištěný **movitou věcí**, je rizikovější, než eskontní, takže je i **úrok vyšší**
- hypoteční → zástavou je **nemovitost**

3. Ostatní bankovní služby

- TODO

> Vysvětli rozdíl mezi trvalým příkazem a příkazem k úhradě

trvalý příkaz X příkaz k úhradě
trvale se opakuje X jednorázová platba

> Na přiloženém šeku udělej křížkování a vysvětli, co to znamená

udělám dvě vodorovné čáry na šeku, může být vyplacen pouze na bankovní účet

> Směnka – jak se dá napsat

Dá se napsat na **jakykoli podklad** (klidně i na tácek pod sklenici), musí být uvedeno, že **jde o směnku**.

> Směnka – druhy

- ⇒ vlastní → obsahuje slovo **zaplatím**
- ⇒ cizí → obsahuje slovo **zaplatě**
- ⇒ vista → splatná **kdykoli** po **předložení**
- ⇒ lhůtní směnka vista → po **předložení** začne běžet **lhůta splatnosti**

> Co je bankovní účet, devizový účet

Bankovní účet je **klientův účet na jeho jméno** a v **národní měně**. Devizový je **klientův účet v cizí měně**.

> Debetní x kreditní karta

debitní karta X kreditní karta
platební karta X forma úvěru, platby
k běžnému účtu se bezúročně splácejí do 45 dní

> Vyjmenuj druhy šeků

Soukromý –vystaven subjektem, který má účet u banky
Bankovní – vystavuje jej banka, kvalitní a vždy krytý

7 Národní hospodářství

> Co je národní hospodářství

jedná se o souhrn všech činností splňující hospodářský charakter na území ČR.

> Vyjmenuj 4 sektory NH a jejich příklady

1. **primární** – základní získávání surovin, zemědělství, dřevořežba, těžařství ...
2. **sekundární** – zpracovatelský průmysl, také stavební, výrobní ...
3. **terciární** – doprava, pošta, pohostinství, peněžnictví, služby ...
4. **kvadrální** – věda a výzkum

> Vysvětli pojmy:

⇒ HDP

↪ Hrubý Domácí Produkt – jedná se o souhrn statků a služeb na území ČR

⇒ HNP

↪ Hrubý Národní Produkt – jde o souhrn HDP sečteného s tvorbou Čechů v zahraničí

⇒ ČDP

↪ Čistý Domácí Produkt – od HDP odečteme opotřebení kapitálu

> Šedá ekonomika x černá ekonomika

Do šedé ekonomiky patří například podplácení úředníků pro získávání úlev, či státních zakázek. Do černé ekonomiky patří přímé porušování zákonů, prodej ilegálních drog, praní peněz z takových činností.

> Hospodářský cyklus

Cyklus nemá přesně stanovenou dobu trvání, ale má tvar podobný sinusoidě. Začíná se vždy na vrcholu, klesá se ke dnu daného cyklu (nikdy nedosáhneme nuly), pak zase začne růst k novému vrcholu a cyklus začíná znova.

1. Krize

↪ pokles – klesá poptávka i investice, klesá tedy výroba a zvyšuje se nezaměstnanost, tím ještě více klesá poptávka.

2. Deprese

↪ dno – HDP kleslo na minimum v daném cyklu (nikdy ale není nulové), podniky vyhlašují bankrot, nezaměstnanost je maximální, naopak výroba zas minimální.

3. Expanze

↪ oživení – roste výroba a klesá nezaměstnanost, zvyšují se mzdy, tím i roste poptávka.

4. Konjunktura

↪ vrchol – výroba dosahuje maxima a nezaměstnanost minima, HDP není jen vysoko, ale zpravidla výš, než bylo před krizí, lidé poptávají všechno, ale trh se rychle přesytí, tedy cyklus začíná nanovo.

> Vnější příčiny

↪ **populační změny** – při náhlém nárstu populace vzniká zvýšená poptávka po určitých druzích zboží, při poklesu populace je pak trh přesycen nadbytečným zbožím

↪ **vynálezy a inovace** – nové vrobky mohou rychle nahradit staré, vzniká tak zvýšená poptávka po nedostatečné novotě a je nadbytek nežádané staroty

↪ **války a politické změny** – omezí se dovoz nebo vývoz zboží, což ovlivní stav trhu, můžou nastat i krize spojené s typem zboží, kterého je tu nedostatek (například ropa)

> Vnitřní příčiny

↪ **spotřeba** – vývoj ekonomiky určuje, zda lidé šetří nebo nakupují zboží

↪ **podnikové investice** – s investicemi podniku rostou i pracovní příležitosti

↪ **činnost státu** – stát může ovlivnit vývoj hospodářského cyklu pomocí rozpočtové a peněžní ekonomiky; projevuje se v daních, pojištění v nezaměstnanosti, státními výdaji na výstavbu ...

> Vysvětli:

inflace – růst cenové hladiny za určité období (většinou ročně)

deflace – opak inflace, nejedná se ale o vitaný jev, protože populace přestává věřit v hodnotu peněz

spotřební koš – souhrn 675 vrobků ze všech odvětví, jejichž cenu sledujeme (když se zvýší cena bot o 20 %, ale klesne cena masa o 25 %, tak se nejedná o inflaci)

dobrovolná – může pracovat, ale nechce

nedobrovolná – chce pracovat, ale nemůže najít práci

frikční – krátkodobá, vzniká po odejítí z jedné práce před nastoupením do nové

strukturální – jedno odvětví pomalu upadá, pracovníci v něm vyškoleni tedy nemohou najít práci, řešením je rekvalifikace do vznikajícího odvětví

cyklická – vychází z hospodářského cyklu, jde o nezaměstnanost v období recese

sezónní – jedná se o práce, které jde vykonávat jen v určitou sézónu; prodavači zmrzlín, pracovníci na lyžařských střediskách ...

> Druhy inflace

mírná (do 10 %) – tato míra je považována za zdravou, ekonomiku nijak negativně neovlivňuje

pádívá (do 100 %) – tato míra je považována za škodlivou, může snižovat životní úroveň a zpomalovat ekonomiku

hyperinflace (nad 100 %) – extrémně nebezpečná, může vést až k rozvratu ekonomiky a k návratu k směnnému obchodu

> Mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo nepatří

důchodci, studenti, ženy v domácnosti, rentiéři (žijí z úroků, nebo dědictví)

> Nezaměstnanost

míra nezaměstnanosti = počet nezaměstnaných / celkový počet aktivního obyvatelstva x 100

> SALDO OBCHODNÍ BILANCE

Je rozdíl mezi exportem a importem. Může být kladná (vývoz je vyšší než dovoz) nebo záporná (dovoz je vyšší než vývoz).

8 Kapitálový trh → [TODO]

- > Co patří do kapitálového trhu
něco
- > Termínované vklady – pojem, dělení dle délky
něco
- > Střednědobé a dlouhodobé úvěry – pojem, délka a na co se poskytuje
něco
- > Akcie – co to je, princip obchodování, druhy
něco
- > Co jsou podílové listy
něco
- > Vysvětli princip obligací, kdo je emituje (nejlepší), druhy úročení
něco
- > Co je to hypoteční zástavní list – princip, kdo ho vydává, kdo povoluje
něco
- > Vysvětli princip derivátů – jak a kdy probíhá obchod
něco
- > Jaký je rozdíl mezi Future, Swapy a Opce
něco

9 Majetek podniku → [TODO]

+

> Dělení majetku a na co se používá

Oběžný majetek

→ v podniku do jednoho roku a v průběhu užívání mění svojí podobu.

Dlouhodobý majetek

→ doba použitelnosti delší, než jeden rok, během užívání se jeho podoba nemění, pouze se opotřebovává a jeho podstata je nutná k podnikové činnosti.

> Charakterizuj oběžný matejtek

materiál pomocné a provozovací látky polotovary ✗ nedokončená výroba výrobek ✗ zboží

> Co patří do finančního oběžného majetku

něco

> Charakterizuj dlouhodobý majetek

něco

> Popiš dlouhodobý majetek

hmotný nehmotný finanční drobný

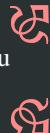
> Způsoby pořízení a vyřazení dlouhodobého majetku

něco

Účelem daňové soustavy je zajistit příjmy do státního rozpočtu, které se používají k zajištění chodu státu a jeho potřeb. Jako jsou státní správa a veřejný sektor (nemocnice, školy, ...).

> Jaké jsou podmínky placení daní a kde je musíme sledovat

Výše částky, čas splatnosti a další podmínky se neustále mění, proto se musí sledovat v aktuálním znění zákonů náležících k daním. Například v Elektronické Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, jmenovitě pak **dan z příjmu**, **silniční daň** a **spotřební daň**.

» Dělení daní

1. **přímé daně** – poplatník a plátce jsou jednou a tou samou osobou
 - a) **majetkové** – *daň z nemovitosti, daň silniční*
 - b) **důchodové** – *daň z příjmů fyzických osob* a také *daň z příjmu právnických osob*
2. **nepřímé daně** – poplatník není zároveň plátcem; kupříkladu *daň z přidané hodnoty*

> Vysvětli pojmy:

daňová záloha – jedná se o část daně, která se platí ještě **před** ukončením zdaňovacího období

plátce daně – ten, kdo daň odvádí státu (u nepřímých daň vybrá, u přímých je zároveň poplatníkem)

poplatník – ten, **z jehož zdrojů** se daň reálně odvádí (u DPH zákazník, u daně z příjmů zaměstnanec)

přeplatek na daní – když státu **odvedeme** víc, než máme povinnost (například u moc vysokých záloh) a stát nám **přeplatek vratí**

daňové přiznání – oficiální dokument, kde je plátce **povinen** uvést **všechny skutečnosti** potřebných **k výpočtu daně**, lživé přiznání je trestné

správce daně – finanční úřad, který **vyměruje** výši daně

> **předmět daně** – všechny příjmy podléhající zdanění, stejně tak majetek či poskytnuté **služby**

> **osvobození z daně z příjmů fyzických osob** – úlevy stanovené zákonem, které **vyjmají** plátce z povinnosti daň platit

> **zdaňovací období** – období, za které daň odvádíte, obvykle jeden rok nebo jeden měsíc (u DPH je možno nově i **čtvrtletně**)

> Daň z příjmu

termín pro podání přiznání – daňové přiznání se podává do 31. 3. dalšího roku, pokud má plátce daňového poradce, tak až do 30. 6.

kdo je poplatníkem – každý, kdo stráví na území ČR **více než 183 dní** a má roční příjem **nad 50 000 Kč**; má pak daňovou povinnost k příjmům z České Republiky ale i **ze zahraničí**

co je osvobozeno od daně z příjmu – předmětem daně nejsou **příjmy z dědictví, darů, úvěrů a půjček**; osvobozeny od daní jsou **příjmy z nemocenského pojištění, sociálních dávek a movitých věcí**; prodej nemovitostí je osvobozen, pokud je vlastníme déle než 2 roky (nebo peníze použijeme na nákup jiného bydlení)

kdy mám povinnost uvést příjem nad pět milionů – vždy, i když je vyjmut z daňové povinnosti, tak se **musí uvést** (prodej domu, výhra v loterii, kterou již zdanil provozovatel)

slevy – na poplatníka; na manželku (pod hranič aktuálního příjmu); na děti; ZTP

úlevy – úlevy mohou vzniknout: z úroků z hypotečního úroku; z dárkovství krve a plasmy (pokud byla poskytnuta bez odměny); **z poskytnutí darů** za určitých podmínek

> Jaké možnosti podání daňového přiznání má OSVČ

OSVČ musí podávat přiznání přes **Datovou Schránku**, má k tomu tři možnosti.

- # **paušální daň** – pro neplátce DPH, jedná se o kombinaci ZP, SP a daně z příjmů, vhodná pro menší podnikatele
- # **výdajový paušál** – pro základ daně použije **část svých příjmů** (20 % – 80 % dle sektoru), nemusí tedy dokládat reálné výdaje, což zjednoduší přiznání
- # **sledování příjmů a výdajů** – OSVČ, který vede daňovou evidenci si spočítá daňový základ jako **rozdíl** mezi výdaji a příjmy, musí tedy rádně vést administrativu, ale platí jen to, co reálně musí

> Za jakých podmínek musím platit 23 % daň z příjmu

Pokud daňový základ přesahuje **36násobek průměrné mzdy** (přibližně 1 800 000 Kč), kdy se 23 % platí jen u příjmů, co hranici přesahuje.

> Daň z nemovitosti

termín podání přiznání – přiznání se podává k 31. 1. roku, ve kterém vznika daňová povinnost; splatnost pak je k 31. 5. stejného roku
z čeho se počítá – z velikosti pozemku, určenému užití pozemku, ale i počtu obyvatel v obci, či umístění nemovitosti
co je předmětem daně – nemovitosti, jakou jsou pozemky (stavební prostory, lesy, louky, vodní plochy), stavby (prostory k bydlení, nebytové prostory, ale i stodoly a další), bytové jednotky tvoří samostatnou kategorii;
předmětem daně jsou jen nemovitosti zapsané v katastru k 1. 1.;
výjimku z daně mají památky a nemovitosti sloužící veřejnému zájmu (jako jsou školy a nemocnice)
kam plyně tato daň – celá částka daně plyně do rozpočtu měst a obcí, kde se nemovitost nachází

> Silniční daň

kdy se platí – musí jí platit vlastníci nebo provozovatelé vozidel, co mají vozidlo zapsané k obchodní činnosti a vozidlo přesahuje hmotnost 12 tun;
vypočítává se dle váhy a počtu náprav
za který rok – podává se do 31. 1. za rok minulý
k čemu se používá – hlavně k výstavbě, údržbě a opravě silniční infrastruktury

> Co je dorovnávací daň

Daň minimálně 15 % z příjmů na území ČR velkých firem, co zde jinak daně neplatí, protože sídlo mají jinde. Slouží k zamezení daňových úniků v daňových rajích. Jedná se o českou verzi Pillar 2. Má hned několik podmínek:

- # **minimálně výnosy** – firma musí mít minimální roční výnosy 750 milionů EUR v alespoň ve 2 z posledních 4 let
- # **sídlo mimo ČR** – firma musí mít sídlo mimo ČR a tedy zde ani neplatí klasické daně
- # **obchoduje na území ČR** – dcerní společnost, či jiný druh pobočky, zde musí mít kladné výnosy a z nich se odvádí daň (tedy ne z celkových výnosů)

> DPH

sazby DPH – 0 % specifická (knihy)
– 12 % snížená (palivové dřevo, točené pivo, některé časopisy)
– 21 % základní (zboží, služby, přeprava)
DPH tvoří ~35 % příjmů státu.

povinnost registrace k daní – povinnost vzniká, když osoba překročí obrat 2 000 000 Kč během 12 po sobě jdoucích měsíců. Registrovat se pak musí do 15 dní po překročení. Jinak je přihlášení k daní dobrovolné
~70 % podnikatelů je přihlášeno k DPH.

podmínky pro odpočet DPH (plátcí X neplátcí) – plátcí mají nárok na odpočet DPH na vstupu, musí k tomu vést evidenci; neplátcí nárok na odpočet nemají, DPH je pro ně dalším nákladem

co je přenesená daňová povinnost – daň odvede sám odběratel namísto dodavatele; oba musí být přihlášeni k DPH

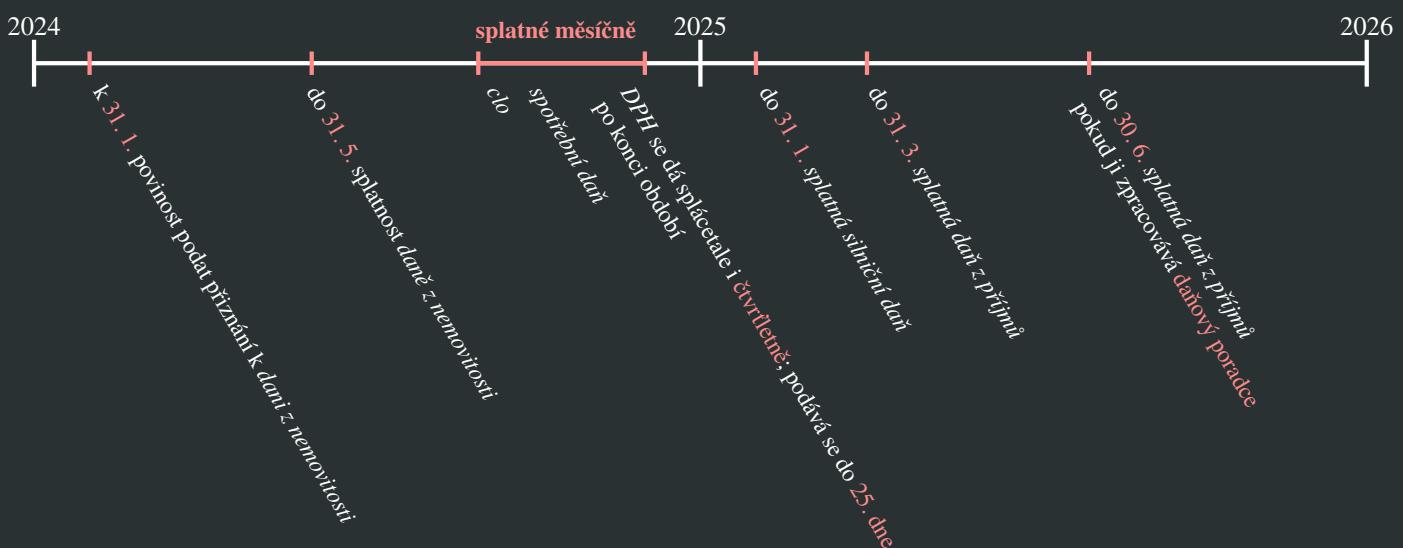
> Spotřební daň – z čeho se platí

Tato daň se ukládá na komodity, které negativně zatěžují lidské zdraví nebo prostředí. Vždy pevnou částkou na jednotku (ks, kg, l). Patří sem daně na: minerální oleje; pivo; víno; tabák. Tato daň zvyšuje základ výpočtu DPH. Výrobci ji odvádějí měsíčně.

» Clo

Clo je také formou daně, která se platí při dovozu nebo vývozu ze země. Neplatí se mezi členskými státy EU.

> Časová osa splatnosti daní v roce 2024:

11 Hospodaření podniku → [TODO]

> Co jsou náklady, výnosy a tržby

- * **Náklady (N)** – spotřeba vyjádřená v peněžních jednotkách
- * **Výnosy** – výroba a prodej vyjádřen v penězích
- * **Tržby** – část výnosů týkající se pouze prodeje

> Jak se dělí N podle druhu

- **provozní** – vztahují se k provozní činnosti (spotřeba materiálu, mzdy, energie)
- **finanční** – finanční činnost (úroky, pojistné, poplatky)
- **mimořádné** – mimořádné události (manka, škody na majetku)

> Jak se dělí N podle vztahu a závislosti na objemu výroby

- Uveď příklady fixních a variabilních N
- **fixní** – nezáleží na množství výroby (úroky, nájem, mzdy úředních pracovníků, odpisy)
 - **variabilní** – mění se dle množství výroby (spotřeba materiálu, mzdy dělníků)

> Jak se liší variabilní N

- Uveď příklady těch, co rostou pomaleji, stejně nebo rychleji
- **rychleji** – rostou rychleji (odměny za přesčasy)
 - **stejně rychle** – rostou s objemem výroby (mzdy za výrobky)
 - **pomaleji** – rostou pomaleji (cena hromadné výroby)

> Vyjmenuj kalkulační členění N

- **přímé (jednicové)** – jdou propočítat na hodnotu jednoho výrobku (materiál, práce...)
- **nepřímé (režijní)** – odpisy, energie, práce ředitele...

> Jak se dělí výnosy podle druhu, uveď příklad

- **provozní** – tržby z prodeje materiálů, služeb...
- **finanční** – přijaté úroky, tržby z prodeje cenných papírů...
- **mimořádné** – přebytek při inventuře, dary...

> Jaký může být hospodářský výsledek

Zisk, když Náklady \leq Výnosy
Rovnost, když Náklady $=$ Výnosy
Ztráta, když Náklady $>$ Výnosy

> Popiš metody stanovení ceny podle:

nákladů, konkurence, hodnoty vnímané zákazníkem, podle poptávky

12 Obchodování s cennými papíry

> Vyjmenuj charakteristické znaky burzy

- Burza je zvláštní forma trhu s následujícími znaky ◀
- kupující nemusí toto zboží vidět
- zboží má zaručenou kvalitu a pravost
- obchody se konají v určitou dobu a na určitém místě, pravidelně
- obchody podléhají přesným pravidlům stanovených organizátory, stejně jako zákony
- účastníky burzy je jen omezený počet lidí – *makléři; burzovní dohodci*; všichni, co mají povolení od organizátorů

> Co je to burza

Místo, kde se setkává Nabídka s Poptávkou; vytváří transparentní prostředí pro obchod; společnost vstupem na burzu získává kapitál a určitou prestiž.

> Druhy burz v ČR

BCCP Praha, a. s. – burza cenných papírů

RM-systém – cenné papíry

Energetická burza Praha – obchody velkoodběratelů s elektřinou

> Jak může fyzická osoba obchodovat na burze

Fyzická osoba může obchodovat na burze přes burzovního makléře, se kterým má uzavřenou smlouvu; může obchodovat on-line, platí poplatek z objemu obchodu makléři; majitel akcie je evidován v centrálním depozitáři cenných papírů.

> BCPP a.s.

Vznikla roku 1993 a je akciovou společností. Řídí se Zákonem o burze cenných papírů č. 214/92 sb. Má vnitřní Burzovní právidla a Burzovní řád:
nejmenší obchodovatelné množství 1 lot; lot je standardizované množství akcí (kupříkladu 5, 100, 1000); účtuje si poplatek z objemu obchodu. Obchodu se zde každý den.

> RM-systém

Je akciovou společností a druhou burzou v České Republice. Obchodu se zde denně, ale pro menší objem obchodů.

> Co je to cenný papír

Listina (či elektronický záznam), která ztělesňuje majetková práva (jako je právo na podíl na zisku, splacení dlužné částky, ...). Typickými příklady jsou akcie, dluhopisy nebo směnky.

> Akcie

Představuje podíl na majetku a. s.; právo na účasti a hlasování na valné hromadě; právo na odkup akcií v případě nabídky; podíl na likvidačním zůstatku.

> Vysvětli:

kapitálový výnos – rozdíl mezi nákupním a prodejním kurzem

dividendový výnos – podíl na zisku a. s.

kurzovní hodnota – aktuální cena, za kterou se prodává

> druhy akcií

- na jméno – akcie je napsána na konkrétní osobu
- na majitele – akcie je vázaná na toho, komu fyzicky patří papír u listinných, nebo je zapsán jako majitel u zaknihovaných
- listinné – existuje jako tištěný list
- zaknihované – existuje jako elektronický zápis
- kmenové – standardní akcie s plnými hlasovacími právy
- prioritní – přednost při výplatě dividendy, obvykle omezené nebo žádné hlasovací právo

> emisní ážio

– částka, o kterou je vyšší nominální hodnota

13 Podnikatel a banka → [TODO]

> otázka

něco

14 Odměňování a mzda → [TODO]

> otázka

něco

> otázka

něco

